

Zoran Vulelija, prof. angl. et franc. 1954. – 2022.

Jedna nas je vijest u listopadu 2022. potresla, izazvala pozornost i sućut redakcije časopisa *Građevinar*, ali i zagrebačke prevodilačke sredine. Objavljeno je da je naš dugogodišnji suradnik i kolega Zoran Vulelija profesor engleskog i francuskog jezika naglo i prerano preminuo 16. listopada 2022. nakon kratke i teške bolesti. Zoran Vulelija rođen je 28. studenoga 1954. u Splitu, gdje je završio prvi dio osnovnoškolskog obrazovanja koje je nastavio u Zagrebu. U Zagrebu je započeo srednjoškolsko obrazovanje, a maturirao je u SAD-u, u gradu Kansas Cityju. Po povratku iz SAD-a upisao je Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu na kojemu je diplomirao 1977. te stekao zvanje profesora engleskog i francuskog jezika.

Svoj radni vijek započeo je u *Hidroelektri*, gdje je osim u Zagrebu proveo dvije godine u Alžiru, na gradilištu brane (Barrage de Sidi Yacoub) i u glavnome gradu Alžiru. To iskustvo bilo mu je neiscrpan izvor zanimljivih priča o događajima i drugačijoj kulturi života i rada. Nakon *Hidroelektr*e najveći dio radnoga vijeka proveo je u *Institutu IGH*, tada najjačoj i najuglednijoj hrvatskoj građevinskoj tvrtki. U to je vrijeme usko surađivao sa svim vodećim građevinarima u ovim krajevima.

Također, paralelno uz rad u *IGH*-u, radio je kao vanjski suradnik u nastavi za predmet "Engleski jezik" na Tehničkom veleučilištu. Rad u nastavi ispunjavao ga je i veselio i to ga je 2017. motiviralo za prelazak u nastavu na Tehničkom veleučilištu, gdje je završio svoj radni vijek 2021. Volio je raditi s mladim ljudima i jako je cijenio ljude koji žele naučiti nešto novo i raditi na sebi. I u nastavi pokušavao je prikazivati nove sadržaje i nova saznanja kako bi studentima bilo zanimljivije i kako bi ih motivirao za aktivnije sudjelovanje u nastavi.

Zoran Vulelija bio je dugogodišnji prevoditelj za engleski jezik u časopisu *Građevinar*

(od 1995.), za koji je vjerno i predano prevodio više od četvrt stoljeća, te je surađivao s brojnim uglednim stručnjacima iz područja građevinarstva, arhitekture, strojarstva i srodnih djelatnosti. Kao plod tih suradnji i kontakata te kao rezultat cjeloživotnoga prevodilačkog rada 2008. izdao je *Ilustrirani rječnik arhitekture i građevinarstva*. Djelo slične koncepcije ne postoji ne samo u Hrvatskoj, već ni u široj regiji, a namijenjeno je prevoditeljima i stručnjacima iz područja građevinarstva i arhitekture te polaznicima tehničkih studija. Imao je u planu pripremu drugoga izdanja *Ilustriranog rječnika arhitekture i građevinarstva* te rječnika sinonima, međutim teška bolest spriječila ga je da realizira sve svoje planove za mirovinu.

Zoran Vulelija bio je lektor i prevoditelj znanstveno-stručnih radova za časopis *Građevinar* od 1995. Sve engleske verzije radova objavljenih u *Građevinaru* postale su bolje zbog njegova velikog iskustva u radu na tekstovima iz područja graditeljstva. Uredništvo časopisa i čitateljstvo zadužilo je svojim dugogodišnjim i pre-

danim radom. Njegovo bespriječno poznavanje jezika te ljudske i profesionalne vrline koje je pokazivao u radu sigurno mogu poslužiti kao uzor. Uredništvu i članovi Uredničkoga odbora izražavaju veliku zahvalnost njegovu istaknutom doprinosu u više od trideset godina rada za *Građevinar*. Treba istaknuti i to kako je Zoran Vulelija bio suradnik i na ostalim izdanjima Hrvatskog saveza građevinskih inženjera, čije je brojne sažetke za zbornike, često preko noći, lektorirao kako bi na vrijeme stigli u tisak.

Osim toga prevodio je sve vrste tekstova iz područja građevinarstva i srodnih područja. Prevodio je brojne norme poput *Europske prednorme ENV 1994-1-1:1992, Projektiranje spregnutih konstrukcija čelik-beton, Dio 1-1: Opća pravila i pravila za građevine, Europske prednorme ENV 1997, Eurokod 7: Geotehničko projektiranje - 3. dio: Projektiranje podržano terenskim ispitivanjima, Europske prednorme ENV 1993-1-1:1992, Eurokod 3: Projektiranje čeličnih konstrukcija, Dio 1-1: Opća pravila i pravila za građevine te Europske prednorme prEN 12620, Agregati za beton*. Radio je i na prevođenju i na lekturi *Državne strategije: Strategije upravljanja otpadom u Republici Hrvatskoj*, koju je Sabor RH odobrio 14. listopada 2005. (83 str., prijevod na engleski jezik dovršen u prosincu 2005.) te na brojnim dokumentima Europske unije, poput dokumenta *White Paper, European Transport policy for 2010: time to decide (Bijela knjiga, Europska prometna politika za 2010. godinu: vrijeme donošenja odluka, Brussels, 12. rujna 2001. (rujan 2006.))*. Uz objavljene znanstvene radove (Vulelija, Z.: *Metodologija odabira leksičkog fonda na primjeru izrade rječnika arhitekture i građevinarstva, Prevoditelj*, br. 89, studeni 2010., i Bjegović, D., Rajzer, R., Vulelija, Z.: *History of Concrete Application in Croatia, Proc. International Conference on Advances in Cement and Concrete Te-*

chnology in Africa, pp 169–179, 2013.). Bio je autor ili urednik knjiga koje su se bavile jezikom u graditeljstvu. Surađivao je s dr. sc. Veselinom Simovićem na *Leksikonu građevinarstva* i dr. sc. Andrijom Pragerom na *Trojezičnome građevinskom rječniku*. Kao prevoditelj radio je na monografiji *Ervin Nonveiller – učitelj i inženjer* autora Ivana Vrkljana i Antuna Szavits Nossana te na knjigama prof. dr. sc. Jure Radića i dr. *Bridges in Croatia*, Freddyja L. Robertsa i dr. *Vruće asfaltne mješavine*, Petra Đukana i Saše Đukana *Katalog standardnih opisa radova u cestogradnji* te Marka Špadijera *Diplomatska poslanstva i misije u Kneževini i Kraljevini Crnoj Gori*. U *Institutu građevinarstva Hrvatske* surađivao je u radu na knjizi *Opći tehnički uvjeti za radove na cestama* te na brojnim zbornicima radova. Iz mnoštva izdanja izdvajamo tri za koja smatramo da su posebno važna.

Ilustrirani rječnik arhitekture i građevinarstva

Veliki dvojezični hrvatsko-engleski i englesko-hrvatski *Ilustrirani rječnik arhitekture i građevinarstva* opsežno je djelo koje sadržava 15.000 pojmova u hrvatsko-engleskome i 17.000 pojmova u englesko-hrvatskome dijelu rječnika. Sadržava i 1100 ilustracija, crteža, presjeka i drugih grafičkih priloga. Rječnik obuhvaća termine iz građevinarstva i arhitekture te srodnih i pratećih područja kao što su geologija, ekologija, strojarstvo, elektrotehnika, informatika, matematika i fizika.

Uz svaki termin navedeno je područje, tj. područja u kojima se najčešće koristi, a neki su karakteristični pojmovi dodatno opisani. Treba napomenuti da su, u slučaju da postoje razlike, uz engleske izraze navedeni američki izrazi. Ako engleski izrazi imaju nepravilnu množinu, a to je čest slučaj s pojmovima iz povijesti arhitekture, to je istaknuto i ponuđeni su mogući izbori. U oba dijela rječnika predlažu se, kada je to prikladno, i sinonimi osnovnih pojmova te preporuke prikladnijih izraza. Tako su, na primjer, srbizmi i turcizmi prikazani kao zasebni pojmovi, ali se umjesto prijevoda upućuje

na pravilniji, hrvatski izraz. U rječniku su navedene i kratice svih uobičajenih mernih jedinica, međunarodnih i domaćih institucija te ostale kratice uobičajene u građevinarstvu i arhitekturi.

Rječnik je ne samo plod dugogodišnjega prevodilačkog rada, već je u posljednjih nekoliko godina dodatno obogaćen znatnim brojem novih izraza, na temelju sugestija brojnih suradnika, nastavnika i profesora sa zagrebačkoga sveučilišta. Djelo slične koncepcije, prema saznanjima autora, ne postoji ne samo u Hrvatskoj, već ni u široj regiji, pa će bez sumnje u terminološkome smislu unijeti dosta svijetla u tome području. Rječnik je namijenjen prevoditeljima i stručnjacima iz područja građevinarstva i arhitekture. Vrlo koristan može biti i studentima navedenih područja, ali i svima koji se profesionalno ili privatno bave tim područjima.

Leksikon građevinarstva prof. emer. dr. sc. Veselin Simović (Zoran Vulelija urednik je engleskog nazivlja)

Leksikon građevinarstva obuhvaća 4285 natuknica što obrađuju pojmove iz građevinarstva i srodnih područja (arhitekture, geologije, matematike i dr.), 206 životopisa osoba koje su svojim djelom pridonijele razvoju građevinarstva u Hrvatskoj i u svijetu, brojne tablice te 646 slika i drugih grafičkih priloga. U njegovoj izradi sudjelovalo je 59 autora, urednika i suradnika, najviše s Građevinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Na kraju knjige dodani su englesko-hrvatski i njemačko-hrvatski rječnik građevinskoga nazivlja, svaki s više od 4000 izraza. Namijenjen je građevinskim stručnjacima, studentima građevinskih studija te svima onima koji za obavljanje svojih poslova moraju poznavati građevinsku terminologiju.

Trojezični građevinski rječnik prof. dr. sc. Andrija Prager (Zoran Vulelija urednik je engleskog nazivlja)

Trojezični rječnik građevinarstva prof. dr. sc. Andrije Pragera sastoji se od triju trojezičnih rječnika građevinskoga na-

zivlja: hrvatsko-englesko-njemačkog, englesko-hrvatsko-njemačkog i njemačko-hrvatsko-engleskog. U svakom od triju dijelova polazni stupac sadržava oko 20.000 termina pa Rječnik obuhvaća ukupno oko 60.000 hrvatskih, engleskih i njemačkih termina iz građevinarstva i pratećih područja (arhitekture, matematike, geologije, informatike, ekologije, ekonomije, prava). U osnovni, polazni, hrvatski stupac uvršteni su termini koji su se uvriježili u hrvatskoj građevinskoj znanosti i praksi, bilo da je riječ o izvorno hrvatskim nazivima ili o udomaćenim tuđicama.

Trojezični rječnik građevinarstva namijenjen je građevinskim stručnjacima i prevoditeljima, studentima i nastavnima građevinskih studija te svima onima koji u svojem profesionalnom radu moraju poznavati hrvatsku, englesku i njemačku građevinsku terminologiju.

Na kraju treba istaknuti kako je u obavljanju svojega posla Zoran bio savjestan, precizan, točan, a u komunikaciji srdačan, ljubazan i pristupačan. Uvijek se dobro pripremio za svaki svoj posao upoznajući se prvo s temom, tj. s područjem iz kojega je bio tekst koji je trebalo prevesti. Upravo zato njegovi prijevodi nisu bili puklo "prepisivanje" teksta, riječ za riječ, iz jednoga jezika u drugi, već tekst u duhu i žargonu struke zadanoga jezika. A upravo po tome se prepoznaju vrsni prevoditelji, što je Zoran zaista i bio.

Iza sebe ostavio je ženu, četvero djece i petero unučadi. Bio je potpuno posvećen djeci, vrlo brižan i požrtvovan otac, čovjek nevjerovatne životne i mladenačke energije, spreman pomoći bilo kome tko pomoć zatraži, u obitelji glavni motivator i pokretač za stjecanje novih znanja i iskustava te za borbu sa izazovima. Obožavao je prirodu, more i planine, svaka voćka i cvijet u vrtu bili su pažljivo birani i praćeni, bio je čovjek u punome smislu te riječi. Trebamo slaviti njegov život i cijeliti njegovo nasljeđe.

Zoki, svima ćeš nam nedostajati!

Posebni ljudi žive u našim srcima i kad nisu pored nas!

Uredništvo Građevinar